

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

44. ČÍSLO / XXIX. ROČNÍK

14 Kč • 0,76 €

7. LISTOPADU 2021

Z obsahu:

Jsmo Boží děti

Katecheze papeže
Františka při generální
audienci 8. září 2021,
Řím, aula Pavla VI.
- strana 2 -

Blahoslavená

Jana ze Signy
Libor Rösner
- strana 4 -

Z duchovního pokladu Alice Lenczewské (75)

- strana 5 -

Být apoštolem

Božího Srdce
Duchovní formace
ctitelů Nejsvětějšího
Srdce Pána Ježíše
- strana 6 -

Nejproslulejší ateista uvěřil v Boha

P. M. Piotrowski TChr
- strana 7 -

Fulnek a Spálov - voda pro naše životy

Petr Bobek
- strana 10 -

Milostný obraz Panny Marie Fulnecké

Nejproslulejší ateista uvěřil v Boha

Dne 9. prosince 2004 informovala agentura Assotiated Press, že nejproslulejší ateista světa, profesor filosofie Antony Flew, uvěřil v existenci Boha. Celý svůj dřívější život zasvětil dokazování, že Bůh neexistuje. Publikoval více než 30 knih, které utvářely program současného ateismu.

Antony Flew (1923–2010) byl bezpochyby nejvýznamnějším ateistickým filosofem za posledních 100 let. Vypracoval originální a systematickou ateistickou doktrínu, uvedl nové argumenty proti teismu. Zapsal se do panteonu největších filosofů ateistů, takových jako D. Hume, A. Schopenhauer, L. Feuerbach a F. Nietzsche. Proto bylo jeho obrácení bezpochyby velikou událostí.

Cesta k ateismu

Antony Flew se narodil v roce 1923 v Londýně, vyrůstal v Cambridge. Jeho otec byl pastorem metodistické církve, přednášel teologii Nového zákona na metodistickém kolegiu v Cambridge a mnoho let byl rektorem této vysoké školy.

Flew přiznal, že jako chlapec byl rádným upřímným křesťanem, avšak nepřilíš horlivým. Odřikávání modliteb a chození do kostela bral jako obtížnou povinnost. Na konci střední školy ztratil Antony víru v Boha. Vyznal: „Domácí prostředí, ve kterém jsem byl vychován, mi vštipilo nadšení pro kritická zkoumání, která mne nakonec přivedla k odmítnutí otcovy víry.“ (*Bóg istnieje*, s. 39) Jedním z hlavních důvodů odmítnutí víry v Boha byl pro něj problém existence zla. Mladík tvrdil, že existence všemohoucího a milujícího Boha se neslučuje s projevem zla a s utrpením ve světě. Chlapec dlouho skrýval před rodiči svůj ateismus. O svém rozchodu s vírou je informoval teprve v lednu 1946.

Studia a akademické působení

Antony začal studium na oxfordské univerzitě v roce 1942. Jeho vzdělávání přerušilo povolání do vojenské služby. K dennímu studiu se vrátil až v lednu 1946. Diplomové zkoušky udělal s nejvyšším oceněním v roce 1947 a o rok později začal přednášet v oxfordském kolegiu Christ Church.

Flew byl ovlivněn naukou a erudicí proslulého spisovatele C. S. Lewise, se kterým se v Oxfordu častokrát setkal. Považoval ho za nejpřesvědčivějšího křesťanského apologetu.

V Oxfordu Antony poznal svou budoucí ženu Annis Donnisonovou. Ačkoliv Flew nevěřil v Boha, respektoval morální zásady přejaté od rodičů. Nikdy se nepokoušel žít se snoubenkou před svatbou, protože byl přesvědčen, že spolužití před- a mimomanželské je morální zlo. Trpělivě čekal několik let, až Annis ukončí studia, a teprve potom měli svatbu.

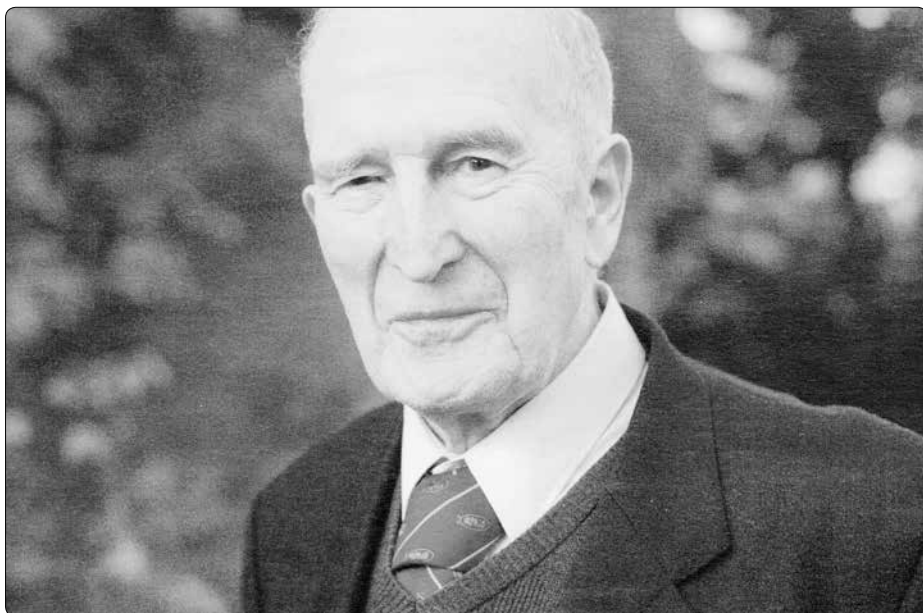
V roce 1950 začal Antony působit jako profesor filosofie morálky na univerzitě v Aberdeenu (Skotsko). Po čtyřech letech přesídlil do Anglie a převzal katedru filosofie na univerzitě v Keele, kde

že Bůh neexistuje. 2. Přikláním se k přesvědčení, že vesmír nemá počátek ani konec; v podstatě neznám ani jeden dobrý důvod, který dovoluje pochybovat o kterémkoliv z těch hypotéz. 3. Jsem přesvědčen, že živé organismy v nezměrně dlouhém čase vyevoľovaly z neživé hmoty.“ (*tamtéž*, s. 97)

Bůh existuje

Profesor Antony Flew ustavičně bojoval s otázkami týkajícími se existence Boha, vytrvale hledal pravdu a nakonec ji našel. Během svého akademického působení vedl často veřejné diskuse s filozofy, kteří měli jiné názory. V květnu 2004 se na Newyorské univerzitě odehrála veřejná debata, které se účastnili Antony Flew, izraelský vědec Gerald L. Schroeder (autor bestsellerových knih na téma věda a víra, a to především knihy *The Science of God*) a skotský filosof John Haldane.

Všichni očekávali nejživější diskusi mezi nejznámějším ateistou a dvěma vědci věřícími v Boha. Hned na začátku konference, k velkému zaskočení všech, profesor Flew prohlásil, že odmítá ateismus

Filosof Antony Flew

přednášel 17 let. V lednu 1973 začal pracovat na univerzitě v Readingu, kde působil do konce roku 1982. Dalších šest let, až do svého důchodu, působil na univerzitě v Bowling Green.

Profesora Flewa fascinovaly tři velké filosofické otázky: Bůh, svoboda a nesmrtelnost. Jako ateista tvrdil: „1. Víím,

a že přijímá existenci Boha. Říkal: „Takže teď věřím, že vesmír povolala k existenci nekonečná Inteligence. Věřím, že skvělé zákony řídící vesmír vyjevují to, co vědci nazvali Božím rozumem. Věřím, že život a jeho vytváření mají počátek v božském Pramenu.“ (*Bóg istnieje*, s. 118) V průběhu diskuse učenec argumentoval, že

nejnovější bádání o počátku života ukazují na existenci tvůrčí inteligence Boha. Konstatoval, že zkoumání DNA „odhalila tak nevěrohodnou složitost struktur nutných pro vytváření života, že to podle mne dokazuje, že spojení těch zvláště odlišných elementů takovým způsobem, aby navzájem spolupracovaly, se muselo dít s účastí inteligence. Jde o kolosální složitost všech těch elementů a neobyčejnou subtilnost způsobů, kterými navzájem spolupracují. Šance na náhodné spojení těch dvou aspektů je prostě nepatrná. Všechno je záležitostí zvláštní složitosti, která plodí ty účinky a ve mně budí dojem něčeho, co vytvořila Inteligence.“ (tamtéž, s. 104)

„Provedl jsem opravdový »obrat«,“ vyznal Flew, „a jmenovitě to, že jsem po uplynulých šedesáti letech ateismu prohlásil veřejně, že jsem změnil barvy klubu. Zároveň, ačkoliv už jsem se díval z jiného bodu vidění, jsem se stejným angažováním se a stejně tak poctivě hrál dál, musím to tak říci, stejnou hru.“ (tamtéž, s. 93–94)

Odmítnutí ateismu profesorem Flewem bylo šokující informací pro všechny a v prostředí ateistů vyvolalo skutečnou hysterii. Objevily se komentáře plné fanatické nenávisti a naprostého nedostatku tolerance. Hodně vědců však vyjádřilo uznání intelektuální poctivosti badatele. Profesor Alvin Plantinga napsal: „To je pěkný důkaz poctivosti profesora Flewa. Ačkoliv tolik let odmítal ideu Stvořitele, dokázal přiznat, že toho víc mluví pro opačné stanovisko.“ (tamtéž, s. 101)

„Opíčí tvrzení“

V průběhu proslulé debaty s účastí profesora Flewa na Newyorské univerzitě v květnu 2004 byla nedocenitelná argumentace Geralda Schroedera, který přirovnal tvrzení, že život vznikl náhodou, k přesvědčení, že stádo opic mlátící slepě do klávesnice počítače napíše Shakespeareův sonet. Pro profesora je to „opíčí tvrzení“, obyčejná hromada nesmyslů. Podle jeho mínění tvrzení, že vznik života je dílem náhody, je v kontextu nejnovějších vědeckých bádání naprostý nesmysl.

Flew ho po 60 letech obrany ateistického světového názoru odmítl proto, že současná věda předkládá tři aspekty přírody, které ukazují na existenci Boha. „Aspekt první,“ napsal badatel, „spočívá v tom, že příroda je poslušná zákonů.

Aspekt druhý je život, čili inteligentně zorganizované a účelově působící bytosti povstalé z hmoty. Aspektem třetím je sama existence přírody.“ Flew položil zásadní otázku ateistům, svým bývalým kolegům: „Jakou možnou nebo nemožnou věc bys uznal za důvod, který by tě přinutil alespoň uvažovat o existenci vyššího Rozumu?“ (tamtéž, s. 118)

Flew zkritizoval Richarda Dawkinse za to, že úplně znevažuje a pomíjí padesátiletý vědecký výsledek genetických bádání. A jeho *Samolibý gen* „je knížka velice šalivá a matoucí hlavy obyčejným lidem. Už jako ateistický filosof jsem považoval toto popularizující dílo za svým způsobem stejně škodlivé jako třeba *Nahá opice* či *Lidské zoo* Desmonda Morrisse“ (tamtéž, s. 109).

Intelektuální poctivost

Profesor Antony Flew po celou dobu svého filosofického vyčkávání zachovával intelektuální poctivost.

„Má cesta k objevení Boha,“ napsal, „je dodnes poutí rozumu. Šel jsem za myšlenkou, kamkoliv mě vedla. A přivedla mě k přijetí existence nezávislého, neměnného, nemateriálního, všemocného a vševědoucího Bytí.“ (tamtéž, s. 189)

Flew neustále analyzoval výsledky zkoumání v přírodovědních oborech a získával logické závěry z vědeckých údajů. Řídil se Sokratovou zásadou: „Za daným

logickým postupem musíme jít, kamkoliv vede“, a tedy zásadou směřování za důkazy, které vedou k pravdě. Napsal: „Řídila mne vždy vůle hledat opravná logická uvažování, která vedou k pravdivým závěrům.“ (tamtéž, s. 111) Vytrvale hledal odpověď na nejdůležitější otázky: Kde se vzaly zákony přírody? Jakým způsobem se vytvořil život z neoživené hmoty? Jakým způsobem vznikl vesmír? „Co znamená, že něco je živé, a jakým způsobem se to váže s celkem faktů z oboru chemie i genetiky viděných jako jistý celek?“ (tamtéž, s. 120)

Flew akceptoval logický závěr, že není možné objasnění počátků života s opřením se o samotnou hmotu. Napsal: „Během posledních 100 let vynikající učenec, mezi nimi rovněž někteří z nejlepších současných vědců, stvořili filosoficky oslnující vizi racionálního vesmíru vnořujícího se z božské Mysli. Taková je situace, že vlastně ten speciální obraz světa teď považuji za nejlepší filosofické objasnění množství jevů, se kterými mají co do činění jak odborníci, tak i laici.“ (tamtéž, s. 121)

Profesor Flew uvěřil v existenci Boha cestou rozumových vyčkávání, bez odvolávání se na nadpřirozené jevy. Odhalil jeho existenci v důsledku „poutí rozumu“.

Zásadní vliv na Fleweovo odmítnutí ateismu měly dvě knihy: *The Rediscovery of Wisdom*, napsaná Davidem Conwayem, a dílo Roye Abrahama Vargheheho *The Wonder of the World*.

Podle Flewa nejpřesvědčivější argument ukazující na existenci Boha představil vynikající britský profesor David Conway, který napsal: „Za objasnění světa a jeho bohaté formy Aristoteles uznává Bytí, kterému připisuje následující vlastnosti: neměnnost, nehmotnost, všemohoucnost, jednotu čili nedělitelnost, dokonalou dobrotu a nespornou existenci. Tak tedy ten soubor atributů je překvapivě podobný vlastnostem, jaké se Bohu připisují v židokřesťanské tradici. Ta podobnost plně ospravedlňuje domněnku, že když Aristoteles mluvil o příčině světa, měl na mysli tu božskou bytost, která je předmětem uctívání v obou náboženstvích (...). Objasněním světa a jeho bohaté formy je to, že je dilem vyšší, všemocné a vševědoucí Inteligence, kterou obvykle nazýváme Bohem a která stvořila svět, aby

Filosof Antony Flew

povolala k existenci a poskytovala podporu rozumným bytostem.“ (D. Conway, *The Rediscovery of Wisdom*, s. 74)

Podle Flewa se stalo nesporným, že na existenci Boha Stvořitele je možné usuzovat z velmi precizního projektu přítomného v přírodě. Pozorujeme v ní totiž obrovskou uspořádanost a existenci trvalých racionálních zákonů, pravidel, která jsou matematicky přesná, všeobecně platná a navzájem se sebou provázaná. Einstein je nazval „vtěleným rozumem“. Odkud se bere v přírodě harmonie, rozumný pořádek? Tu důležitou otázku si kladli největší učenci: Newton, Einstein, Heisenberg a další. Jedinou rozumnou odpovědí na to bylo konstatování, že zdrojem pořádku ve Vesmíru je Boží rozum.

Vynikající vědci nejsou ateisty

Profesor Antony Flew zdůrazňoval fakt, že mnoho vynikajících současných vědců považuje zákony přírody za „myšlenkový proud Božího rozumu“. Vytýkal R. Dawkinsovi, že ve své knize *Vybájeň Bůh* využívá lži, když tvrdí, že Albert Einstein byl ateista. Když totiž Einsteina označovali za ateistu, tak on vždycky protestoval: „Dooopravdy mě vždycky zlobí, když oni (lidé, kteří tvrdí, že Bůh neexistuje) mě citují, aby podepřeli svoje názory. (...) Nejsem ateista a nemyslím, že bych se mohl nazývat panteista. Nacházíme se v situaci malého dítěte, které vchází do obrovské knihovny vyplněné knihami v mnoha jazycích. Dítě ví, že ty knížky musel někdo napsat. Neví jak. Nezná jazyky, ve kterých jsou napsány ty knížky. Dítě se domnívá, že knížky jsou uspořádány podle jistého tajemného pořádku, ale nerozumí mu. Myslím, že vlastně v takové situaci se nachází i ten nejinteligentnější člověk vůči Bohu. Vidíme vesmír záračně uspořádaný a podléhající jistým zákonům, ale ty zákony chápeme jenom mlhavě. Naše omezené smysly si uvědomují existenci tajemné síly, která hýbe konstelacemi.“ (M. Jammer, *Einstein and Religion*, Princeton 1999, s. 44)

Einstein tvrdil, že zákony vesmíru hovoří o existenci Boha, který je duchem, ale „nekonečně převyšuje ducha lidského, a jemu tváří v tvář, když si je člověk vědom, jak nepatrné má možnosti, musí pociťovat pokoru“. Podle Einsteina, poznáváme-li přírodu, poznáváme Boha.

I když příroda není Bohem, stejně poctivé vědecké zkoumání přírody vede vždy k víře (srov. *tamtéž*, s. 148). V jednom ze svých dopisů Einstein přiznal: „Nikdy jsem nenašel lepší označení než »náboženská« pro víru v rozumnou přirozenost skutečnosti a její neobvyklé dostupnosti lidskému rozumu. Tam, kde ta víra chybí, věda se zvrhává do šablonovité procedury.“ (A. Einstein, *Lettres a Maurice Solovine...*, Paris 1956, s. 102–103)

Tvůrci kvantové fyziky: Max Planck, Werner Heisenberg, Erwin Schrödinger a Paul Dirac viděli výrazné spojení zákonů přírody s myslí Boha. Planck tvrdil, že není vůbec žádný rozpor mezi vědou a vírou, „poněvadž jedna je doplněním druhé, (...) náboženství a přírodní vědy bojují těsně vedle sebe v nikdy neustávající kruciátě proti skepticizmu i pověře (...) (a tedy) »za Boha.«“ (M. Planck, cit. z: Ch. C. Gillespie, *Dictionary of Scientific Biography*, New York 1977, s. 168) Podobné stanovisko prezentuje mnoho vynikajících současných vědců, jako: Paul Davies, John Barrow, John Polkinghorn, Freeman Dyson, Francis Collins, Owen Gingerich, Roger Penrose, Richard Swinburne a John Leslie.

Paul Davies, nejvýznamnější interpret současné vědy, píše: „Ateisti tvrdí, že zákony přírody existují bez příčiny a že Vesmír je v konečném výpočtu nesmyslný. Nemohu s tím jako vědec souhlasit.

Musí existovat neměnný racionální začátek, který je kořenem logické a uspořádané přirozenosti Vesmíru.“ Všichni vědci, kteří se řídí intelektuální poctivostí, shodně tvrdí, že vesmír ve všech svých rozměrech je logický a racionální, a proto ukazuje na existenci Boha.

Písmo svaté a učení katolické církve předávají stejnou pravdu, že „Bůh, počátek a cíl všech věcí, může být s jistotou poznán ze stvořených věcí přirozeným světlem lidského rozumu“ (II. vatikánský koncil, *Dei verbum*, 6).

Každý, kdo upřímně hledá Boha a je intelektuálně poctivý, ho jistě najde, tak jak se to stalo v životě profesora Antonyho Flewa. Avšak poznání Boha, který zjevuje celou pravdu o sobě, se uskutečňuje pouze na rovině víry – skrze navázání osobního vztahu lásky.

„Nedojde-li člověk svým rozumem až k tomu, aby poznal Boha, stvořitele všeho, pak to není kvůli tomu, že by neměl vhodný prostředek, jako spíše kvůli překážce, kterou klade jeho svobodná vůle a jeho hřích,“ potvrdil sv. Jan Pavel II. (*Fides et ratio*, 19)

Proto, jak psal svatý Pavel, „nemají výmluvu“ ti všichni, kteří „svou nepravostí potlačují pravdu“ (srov. Řím 1,18–20).

Z Milujcie sie! 5/2019 přeložila -vv-

(Redakčně upraveno)

Liturgická čtení - dokončení ze str. 3

toval sám sebe, jako velekněz vchází do velesvatyně rok co rok s cizí krví, jinak by byl musel trpět už mnohokrát od stvoření světa. Ale zjevil se teď na konci věků jednou provždy, aby svou obětí odstranil hřích. A jako je lidem určeno, že musí jednou umřít, a pak nastane soud, podobně je tomu i u Krista: když byl jednou podán v oběť, aby na sebe vzal hříchy celého množství lidí, objeví se podruhé – ne už pro hříchy – ale aby přinesl spásu těm, kteří na něho čekají.

Evangelium – Mk 12,38–44

Ježíš učil zástupy: „Varujte se učitelů Zákona! Chodí rádi v dlouhých řízách,

mají rádi pozdravy na ulicích, první sedadla v synagogách a čestná místa na hostinách; vyjídají vdovám domy pod záminkou dlouhých modliteb. Ty stihne tím přísnější soud.“ Potom se posadil proti chrámové pokladnici a díval se, jak lidé dávají do pokladnice peníze. Mnoho boháčů dávalo mnoho. Přišla také jedna chudá vdova a dala dvě drobné mince, asi tolik jako pár halířů. Zavolal své učedníky a řekl jim: „Amen, pravím vám: tato chudá vdova dala víc než všichni ostatní, kteří dávali do pokladnice. Všichni totiž tam dali ze svého nadbytku, ona však dala ze svého nedostatku. Dala všechno, co měla, celé své živobytí.“

MODLITBY

LÁSKA DOSÁHNE AŽ NA ONEN SVĚT • MODLITBY ZA ZEMŘELÉ
Sestavil Pavel Mareš • Nihil obstat a text o odpustcích P. doc. Jaroslav Brož, Th.D. S.S.L.

Praktická modlitební knížka nabízející: základní modlitby, které se může každý pomodlit na hřbitově, v kostele nebo doma; útešné modlitby a texty Starého a Nového zákona; modlitby za zemřelé z různých pramenů a k různým příležitostem; poučení o odpustcích jako plodech našeho pokání; povzbuzující citáty o životě a smrti, přítomnosti a věčnosti.

*Karmelitánské nakladatelství
 Brož., 130x 180 mm, 40 stran, 55 Kč*

TEOLOGIE, KATECHEZE

KATECHEZE I • PROKATECHEZE A KATECHEZE 1-11
Kyrillos z Jeruzaléma • Překlad z řečtiny a poznámky Markéta a Pavel Dudzikovi • Úvodní studie Pavel Dudzik • Odpovědná redaktorka Dagmar Kopecká • Recenzenti doc. David Vopřada a Dr. et dr. Irena Zachová

Desátý svazek edice *Patristika* přináší první část předkřesťanských katechezí Kyrilla (v české podobě Cyrila) z Jeruzaléma. Jedná se o nejstarší nám dochované přípravy na křest, přednesené v chrámu Božího hrobu v polovině 4. století. Kateche-

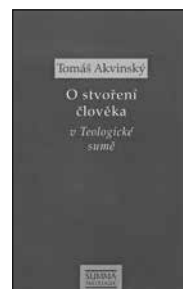
ze, jejichž cílem bylo připravit dospělé kandidáty křtu k přijetí iniciačních svátostí, jsou založeny na postupném výkladu jednotlivých částí vyznání víry, které bylo tehdy v Jeruzalémě užíváno a jež není zcela totožné s vyznáním níkajsko-konstantinopolským. Dávají nám nahlédnout do tehdejší podoby předkřesťanské formace a odhalují teologické i pastorační důrazy jeruzalémského biskupa. Kyrillos své promluvy prokládá celou řadou citátů z Pisma svatého a odkazů na známé i méně známé biblické příběhy, s jejichž pomocí se snaží uvést své posluchače na cestu křesťanského života.

Krystal OP • Váz., 135x210 mm, 208 stran, 260 Kč

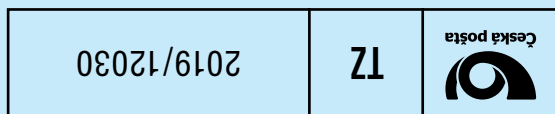
O STVOŘENÍ ČLOVĚKA V TEOLOGICKÉ SUMĚ
Tomáš Akvinský • Překlad, úvodní studie a poznámky Tomáš Machula • Odpovědná redaktorka Eva Fuchsová • Odborná recenze Daniel Novotný, PhD., a prof. Peter Volek, PhD.

V této části *Teologické sumy* (STh I, q. 90–102) Tomáš Akvinský pojednává o člověku v situaci před prvním hříchem. Nejprve se zabývá stvořením prvního muže s ohledem na jeho duši a tělo, poté stvořením první ženy pro muže, dále popisuje účel stvoření člověka a vysvětluje, co to znamená, že byl stvořen k obrazu Božímu. Věnuje se také otázkám ohledně intelektu prvního člověka, stavu milosti, rozebírá vztahy mezi lidmi navzájem a jejich vztah k ostatnímu stvoření, dále otázku nesmrtnosti, plzeň a místa přebývání, tj. ráje. Jedná se o vyváženou syntézu, která stojí na empirickém východisku, je věrná biblickému textu a nepomíjí teologickou tradici.

*KRYSTAL OP, s.r.o.
 Brož., 130x205 mm, 164 stran, 200 Kč*

Objednávky knih – tel. 587 405 431 • Administrace a inzerce týdeníku Světlo – tel./fax 585 222 803
 Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc, e-mail: objednavky@maticecm.cz
 Kompletní nabídku knižní produkce MCM naleznete na internetové adrese www.maticecm.cz

779 00 Olomouc
 Dolní nám. 24
 Matice cyrilometodějská s. r. o.

SVĚTLO – týdeník Matice cyrilometodějské, spolku. Vydává Matice cyrilometodějská, spolok, Dolní nám. 24, Olomouc – IČO 00533866. Tiskne nakladatelství Matice cyrilometodějská s. r. o., Olomouc. Redakce: Šéfredaktor Mgr. Daniel Dehner, redaktor Mag. Theol. Tomáš Kmrl. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství olomouckého č. j. 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bludy v oblasti víry a mravů. Neznámená to však, že udělovatel schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Adresa redakce a administrace: Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc; telefon a fax 585 222 803 (e-mail: svetlo@maticecm.cz; <http://svetlo.maticecm.cz>); objednávkový deník: e-mail: periodika@maticecm.cz; tel.: 585 220 626; objednávkový knih: e-mail: objednavky@maticecm.cz; tel.: 587 405 431, www.maticecm.cz; inzerce: redakce@maticecm.cz; podávání novinových zásilek: Registráční značka MK ČR E 7225. Administrace pro Slovenskou republiku: CD Photo s.r.o., Chrenovská 21/14, 949 01 Nitra, telefon 00421 903 263 525; podávání novinových zásilek (jako povolené SP, s. p. ZSRP Bratislava, č. j. 3335-OPC zo dňa 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medzugasorje aj.), se podřizujeme konečnému usudku církve. Nevyžádane nezveřejněné příspěvky nevracíme.